

Info

Вашите права като европейски граждани

Европейското гражданство е официалната връзка между дадено лице и ЕС, чрез която се определя неговата принадлежност към Съюза. Като граждани, всички хора имат известни права, например те могат да участват в процеса на вземане на решение като избират свои представители. Въвеждането на общи права за гражданите на ЕС засилва идентичността на Съюза и идеята за европейска солидарност. Дискриминацията, основана на националността, не е позволена в ЕС.

Европейското гражданство не заменя националното, а го допълва. То се придобива автоматично от гражданите на държавите-членки на ЕС и предоставя известни права и предимства в рамките на ЕС.

• Право на свободно придвижване на територията на ЕС

Всеки гражданин на ЕС има право да пътува и да пребивава във всяка една от държавите-членки за период от три месеца, като представи валиден паспорт или национална лична карта. С изключение на временните мерки, които се прилагат за известен период след приемането на нова държава-членка, лицата, които желаят да се установят в дадена държава-членка за по-дълго време, могат да го направят, но се нуждаят от разрешение за пребиваване.

• Активно и пасивно избирателно право

Европейските граждани могат гласуват и да участват като кандидати в местните избори на държавата-членка. Местните органи на управление имат важна роля за утвърждаване на европейското гражданство, тъй като те са в непосредствен контакт с гражданите. Ето защо това право е значимо достижение за европейската демокрация.

Гражданите могат също да участват в изборите за Европейски парламент на държавата-членка, в която пребивават постоянно. Всяка държава определя формата, под която се провеждат тези избори, но като съблюдава общи демократични принципи (право на глас на 18 годишна възраст, равнопоставеност между половете, тайно гласуване и т.н.). Последните избори за ЕП се състояха през 2004 г., а следващите избори предстоят през 2009 г. Междувременно избори за ЕП ще бъдат организирани в двете новоприсъединили се държави-членки: в България - на 20 май и в Румъния - през есента.

• Право на дипломатическа и консулска защита от властите на всяка държава-членка, при положение че собствената държава на съответното лице няма представителство в трета страна.

Ако тяхната страна няма посолство в страната, която посещават, гражданите на ЕС има право на защита от посолството или консулството на всяка една друга държава-членка. Защитата, предоставяна от посолството на друга държава-членка, се изразява в оказване на съдействие в случай на смърт, тежка злополука или заболяване, арестуване, престъпление, свързано с насилие, на

което е жертва даденото лице и др. Посолството осъществява тази защита при същите условия, от които се ползват гражданите на съответната държава-членка, и установява връзка между гражданина и неговата собствена държава.

- **Право на подаване на петиции до Европейския парламент и на жалби до омбудсмана**

Гражданите на Съюза и постоянно пребиваващите на негова територия лица могат лесно да се обърнат към институциите с искане или жалба, а именно като подадат петиция до ЕП. Петицията трябва да е на тема, която е свързана с дейността на ЕС и засяга пряко лицето, което я подава.

Всеки, който живее в държава-членка на ЕС, може да сезира Европейския омбудсман относно случай на „лошо администриране“, допуснат от страна на институция или служба на ЕС. За разлика от петициите, гражданите не трябва да са пряко засегнати от проблема, който излагат в жалбата до омбудсмана.

Европейските граждани могат да се обръщат към институциите на ЕС на един от 23-те официални езика и да получат отговор на същия език.